

GKI **GRENLANDSKOMMUNENES**
INNKJØPSENHET

- felles innkjøpsenhet for Bamble, Drangedal,
Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien

**BAMBLE, DRANGEDAL, KRAGERØ, PORSGRUNN,
SILJAN OG SKIEN**

INNHold

1.	Innledning	3
2.	Styret	4
3.	Samarbeidsrådet	4
4.	Kompetansegrupper	4
5.	Ansatte	5
6.	Regnskap	5
7.	Informasjon.....	6
1. 7.1.	Innkjøpsverktøy	6
2. 7.2.	Nettside	7
3. 7.3.	Andre informasjonskanaler	7
4. 7.4.	Møter for å orientere om GKIs arbeid	7
8.	Resultatoppnåelse	8
5. 8.1.	Bistand og rådgivning til kommunene.....	8
6. 8.2.	Felles rammeavtaler inngått i 2023.....	10
7. 8.3.	Rammeavtaler under arbeid ved utgangen av 2023	10
8. 8.4.	Besparelser og gevinster	11
9. 8.5.	Elektrisk kraft	12
9.	Kontraktsoppfølging.....	13
10.	E-handel	13
10.10.1.	Samarbeidets bestillingsløsninger	15
11.10.2.	Samhandlingsavtale og krav til kvalitet	15
11.	Utvikling	15
12.11.1.	Miljø og samfunnsansvar	15
13.11.2.	digitalisering og utvikling.....	15
11.2.1.	Markedsdialog.....	15
11.2.2.	Samarbeid med andre offentlige aktører	16
11.2.3.	Bruk av digitale verktøy for møter og kurs.....	16
11.2.4.	Maler	16
12.	Kompetansebygging	16
13.	Avslutning	17

1. INNLEDNING

Grenlandskommunenes Innkjøpsenhet (GKI) er en felles innkjøpsenhet for Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien kommuner. GKI er organisert som et kjøpsavtalesamarbeid med Skien kommune som vertskommune. Skien kommune har dermed det juridiske ansvar for enhetens drift, organisering og de ansatte.

I tillegg til kommunene har følgende offentlige selskaper og organisasjoner inngått samarbeidsavtale med GKI og var tilknyttet innkjøpsordningen i 2023:

Aksjeselskap:

GREP Grenland AS
Delecto AS

Interkommunale selskap:

Grenland Havn IKS
Renovasjon i Grenland IKS
Grenland brann og redning IKS

Kommunale foretak:

Skien Fritidspark KF
Kragerø Havnevesen KF
KEOPS KF

Andre selskaper og organisasjoner:

Bamble Kirkelige Fellestråd
Drangedal Kirkelige Fellestråd
Kragerø Kirkelige Fellestråd
Porsgrunn Kirkelige fellestråd
Siljan Kirkelige Fellestråd
Skien Kirkelige fellestråd
Skien kommunale pensjonskasse
Porsgrunn kommunale boligstiftelse
OKOS Opplæringskontoret for offentlig sektor
Skjærgårdshallen

GKI har i 2023 vært i dialog med Telemark Museum vedrørende medlemskap.

Et overordnet mål for GKI er å sørge for at alle anskaffelser til kommunene og deltakende selskaper gjennomføres henhold til gjeldende lover, forskrifter og politisk vedtatte retningslinjer, samt kostnadseffektivt og med hensyn til miljø og samfunnsansvar. Kommunene skal gjennom felles rammeavtaler og samordnende innkjøp søke å oppnå stordriftsfordeler ved bedre innkjøpspriser og betingelser, samt lavere kostnader ved innkjøpsprosessen. Profesjonalisering av anskaffelsesprosesser og kontraktsoppfølging har stort fokus. I tillegg etterstreber GKI å lette arbeidshverdagen til ansatte i kommunene ved å effektivisere innkjøp- og bestillingsprosesser, samt legge til rette for gode anskaffelsesprosesser. Målet er å forenkle rutinene og ha tilgjengelig relevante maler slik at arbeidstiden frigjøres til å fokusere på de ansattes primær oppgaver.

2. STYRET

GKIs styre består av kommunedirektørene/rådmennene i de seks deltakerkommunene, samt representant for fagforeningene. Kommunedirektøren i Siljan har vært styrets leder i 2023. Det ble gjennomført 3 styremøter i 2023.

3. SAMARBEIDSRÅDET

GKIs Samarbeidsråd består av en kontaktperson for hver av de seks deltakerkommunene. Dette er personer som er sentralt plassert i sine organisasjoner, i hovedsak personer fra økonomiavdelingene. Det er gjennomført 3 møter i Samarbeidsrådet i 2023.

Samarbeidsrådet fungerer som et råd i forhold til driften og utviklingen av GKI. I tillegg har deltakerne i rådet ansvaret for utvelgelse av representanter fra sin kommune til deltakelse i kompetansegrupper ved anskaffelser som gjennomføres av GKI. Dette er en svært viktig jobb for å sikre at de rette personene representerer kommunen i hver anskaffelsesprosess. Samarbeidsrådet fungerer også selv som kompetansegruppe på enkelte konkurranser.

4. KOMPETANSEGRUPPER

Kompetansegrupper benyttes i alle anskaffelser som gjennomføres av GKI. I de fleste tilfellene består gruppene av en til to personer fra hver av deltakerkommunene. Representantene som deltar i kompetansegrupper bør ha bred kompetanse og stor interesse innenfor det fagfeltet som skal anskaffes. Den enkelte representant skal ivareta interessene til hele sin kommune. Det vil si at de har ansvaret for å kartlegge behovet til alle enheter i kommunen. I anskaffelsesprosessene er GKIs representant ansvarlig for det innkjøpsfaglige, mens kommunenes representanter har ansvaret for å ivareta de brukerfaglige behov og krav.

Fagpersonene skal holde seg oppdatert om leverandørenes ytelser i rammeavtaleperioden og utviklingen i markedet for gjeldende fagområde. De har også ansvar for å informere og følge opp avtalen innad i egen kommune.

Ved utveksling av erfaringer og kunnskap mellom kommunenes fagpersoner vil fellesskapet kunne «løfte hverandre» ved å bygge videre på den faglig beste løsningen og kompetansen i gruppen. Samspillet mellom fagpersoner innenfor det enkelte innkjøpsområde og innkjøpskompetansen til GKI skal sikre at gode avtaler inngås og følges opp.

Representantene i kompetansegruppene er ansvarlig for å:

- Kartlegge behovet for varer/tjenester i alle avdelinger i hele kommunen.
- Utarbeide kravspesifikasjoner og bidra til standardisering.
- Ivareta faglige krav når tilbud evalueres.
- Innstille på valg av leverandør(er) sammen med GKI sin representant.
- Kontraktoppfølging i hele avtaleperioden, herunder delta på statusmøter med leverandør sammen med GKIs representant.

Kompetansegruppene på planlagte rammeavtaleområder i 2023 ble etablert i starten av året. Det er hensiktsmessig at alle gruppene er på plass ved årsskiftet for å få større forutsigbarhet for alle involverte og slik at forsinkelser ved oppstart av prosesser unngås.

Samarbeidet mellom kommunene og GKI har i hovedsak fungert godt i 2023. Dette legger til rette for gode anskaffelsesprosesser og avtaler for kommunene.

5. ANSATTE

GKI hadde 9 faste ansatte ved årsskiftet 2023 – 2024. En av de ansatte har sagt opp og slutter i februar 2024. To ansatte er i permisjon.

I 2023 hadde GKI en langtidssykemelding som gikk over i foreldrepermisjon fra 25.05.23.

En ansatt med lang erfaring sluttet i april 2023, men ønsket å returnere til GKI. Vedkommende begynte på ny i august 2023.

Totalt sykefravær for GKI var i 2023 på 6,52 %.

6. REGNSKAP

Regnskapstallene viser at GKI gikk i balanse i 2023.

Brutto utgifter	2023	2022
Sum bruttoutgifter drift	10 078 010	8 204 750
Salg av bistand og kurs, og medlemskontingent selskaper/organisasjoner	919 831	739 982
Sykelønnsrefusjon/Refusjon fødselspenger	762 603	379 147
Refusjoner fra kommuner*	8 361 376	7 495 000
Refusjon saksomkostninger (Ahlseil)	34 200	-
Uttak bundne fond		312 389
Sum bruttoinntekter	10 078 010	8 926 518

* inkl. refusjon for kostnader TendSign

Endringer fra 2022	Beløp	Kommentar
Lønn	1 900 000	1,5 åv
Lisenser	430 000	inkl. TendSign
Anbudstjenester	-640 000	
Juridisk bistand.	-130 000	
Andre endringer netto	-100 000	

Økte utgifter	1 460 000
----------------------	------------------

Bistand, kurs	-180 000	
Sykelønsref/fødselsepenger	-380 000	
Refusjon kommuner	-640 000	Inkl refusjon TendSign 480'
Økte inntekter	-1 200 000	

Fordeling kommuner			
Kommune	Kostnadsfordeling %	Kostnader 2023	Kostnader 2022
Bamble	12 %	932 760	899 400
Drangedal	4 %	310 920	299 800
Kragerø	9 %	699 570	674 550
Porsgrunn	29 %	2 254 170	2 173 550
Siljan	2 %	155 460	149 900
Skien	44 %	3 420 120	3 297 800
Sum	100 %	7 773 000	7 495 000

7. INFORMASJON

7.1. INNKJØPSVERKTØY

GKI gjennomfører alle anskaffelser elektronisk. Dette bidrar til økt effektivitet og kvalitet på anskaffelsesprosessene. GKI anvender i likhet med kommunene Visma TendSign. Dette er et innkjøpsverktøy bestående av elektronisk konkurransegjennomføringsverktøy (KGV) og kontraktsadministrasjonsverktøy (KAV). Også deltakende selskaper/organisasjoner som har behov for dette benytter systemet. Et KGV effektiviserer anskaffelsesprosesser og bistår med å gjennomføre anskaffelser i henhold til gjeldende lovverk. GKI i samarbeid med kommunene arbeider med å teste integrasjoner som skal effektivisere arbeidet med kommunenes og GKIs anskaffelsesprosesser ytterligere.

Kontraktsadministrasjonsverktøyet er GKIs verktøy for å utarbeide kontrakter, samt kanalen for publisering av avtaleinformasjon internt til kommunene og de deltakende selskaper/organisasjoner. Hver kommune har sin egen avtalekatalog. De deltakende selskaper/organisasjoner som ønsker det, har tilgang til katalogen til den kommunen de har virksomhetsadresse i via tilsendte linker. KAV bidrar til at GKI og kommunene forenkler arbeidet med kontraktsoppfølging.

7.2.NETTSIDE

Nettsiden til GKI, www.gki.no, har også i 2023 vært en viktig informasjonskanal, både internt til kommunene og de deltakende selskapene/organisasjonene, men også eksternt for leverandører og andre interessenter. Nettsiden har jevnlig blitt oppdatert og inneholder informasjon om samarbeidet, nyheter, regelverk, kurs, maler, veiledere og annen relevant informasjon. Informasjon om nylige inngåtte rammeavtaler har i tillegg blitt publisert på den enkelte kommunes intranett med videre henvisning til avtalekatalog.

7.3.ANDRE INFORMASJONSKANALER

GKI har i mindre grad gjennomført informasjonsmøter med kommunene i 2023, men har fokusert på gjennomføring av kurs.

I tillegg har vi hatt møter med miljørådgiverne i kommunene for å forberede både GKI og kommunene på at det fra og med 01.01.24 skal større miljøfokus i anskaffelser.

Ettersom regelverket om offentlige anskaffelser har åpnet for mer dialog med markedet, har GKI i større grad enn tidligere praktisert markedsdialog i forkant av en konkurranse der det har blitt vurdert som hensiktsmessig. Både større formelle markedsundersøkelser og dialogmøter, samt kartlegginger av markeder har blitt gjennomført for å sørge for at kommunenes behov blir dekket på best mulig måte.

Sammen med samarbeidsrådet har kompetansegruppene blitt brukt aktivt til informasjonsutveksling med kommunene. Det kan være en utfordring å nå ut til alle de ulike enhetene/virksomhetene i kommunene. GKI benytter dermed alle kanaler som anses hensiktsmessig og oppfordrer alle til å følge med på nettsider og avtalekatalogen for informasjon.

7.4.MØTER FOR Å ORIENTERE OM GKIS ARBEID

Denne kommunikasjonsformen har i liten grad blitt benyttet i 2023. GKI ønsker å ta opp igjen denne praksisen i 2024, men antakelig med noen justeringer og endringer.

8. RESULTATOPPNÅELSE

En av hovedoppgavene til GKI er gjennomføring av felles rammeavtaler til kommunene. I tillegg bistår GKI med anskaffelser både til kommunene og deltakende selskaper/organisasjoner etter avdelingens kapasitet og kommunenes behov. GKI skal også holde rutiner, maler og veiledere for relevante prosedyrer oppdatert. Ellers bistår GKI med rådgiving og veiledning i innkjøpsfaglige spørsmål.

8.1.BISTAND OG RÅDGIVNING TIL KOMMUNENE

Enkeltanskaffelser til kommunene gjennomføres som hovedregel av den enkelte kommune. I større enkeltanskaffelser er det ofte behov for rådgivning og bistand fra GKI, spesielt fra enheter som gjennomfører lite anskaffelser og derfor har begrenset kompetanse innenfor innkjøpsfaget.

GKI bistår gjerne ved anskaffelsesprosesser, i 2023 har GKI tidvis hatt god kapasitet og bistått i flere anskaffelser. I 2023 fakturerte GKI ut totalt 17 bistandsprosjekter med verdi på totalt NOK 230 000,-. GKI bistod også Digi Barnevern og 14 deltakerkommuner/kommunesamarbeid med gjennomføringen av anskaffelse av nytt saksbehandlingssystem for barneverntjenesten. Denne bistanden var omfattende og tidkrevende, men ikke fakturerbar. GKI vil for fremtiden avklare betaling og betalingsprinsipper i forkant av bistanden.

Nedenfor følger anskaffelser hvor GKI i betydelig grad har bistått kommunene og deltakende selskaper/organisasjoner i 2023:

Bistand	Kommune
Møbler Kverndalen bo- og dagsenter	Skien
Ledsagertjenester Oppvekst	Skien
Gardiner KBD	Skien
Vaskemaskiner KBD	Skien
Rekrutteringssystem	Drangedal
Legesenter Kverndalen	Skien
GBR - Mannskapsbil Bamble	Porsgrunn
GBR - Tankbil Drangedal	Porsgrunn
Skien - Innleie av lastebiler og maskiner	Skien
Porsgrunn - Innleie av lastebiler og maskiner	Porsgrunn
GBR - Feiebiler 13 stk	Porsgrunn
GBR - Båter 2 stk	Porsgrunn
GBR - Tankbil	Porsgrunn
Skien - Hjullastere 3 stk.	Skien
Skien - Traktor	Skien
Konsulenttenester OU	Porsgrunn
Innsparing og omstilling av tjenestene i kommunalområdet Samfu	Bamble
Medisintraller	Skien
Torggata	Skien
Minikonkurranse heldøgns helse og omsorgstjenester	Skien
Måleinstrumenter for luftkvalitet	Porsgrunn
Planstrategi	Bamble
Flåtestyring	Skien
Fra utbyggerstyrt til innbyggerstyrt byutvikling	Kragerø
Vaskeritjenester	Kragerø
Vaskeritjenester	Siljan
Veterinærvaktjenester	Drangedal
Ressursstyringssystem	Porsgrunn
FDVU system	Porsgrunn
Inn på tunet	Skien
Takstein Nordre kapell	Skien
VA-prosjekt	Skien
Bakkestranda	Skien
Helårsvedl Bestulveien	Skien
DHO-medisineringsstøtte	Skien
Tak Nenset kirke	Skien
Nytt sprinkelanl Skottfoss Kirke	Skien
Stoffkartotek	Skien
Fornybar kraftproduksjon	Drangedal

GKI sin prioritering av ressurser og mulighet til å yte bistand til kommunene avhenger også av at behov blir meldt så tidlig som mulig slik at avdelingen kan prioritere og legge realistiske tidsplaner. Særlig bistandsprosjekter som krever mye involvering fra GKI bør signaliseres tidlig

8.2.FELLES RAMMEAVTALER INNGÅTT I 2023

Konsulenttenester offentlige anskaffelser	01.09.2023	30.08.2024
Porteføljevaltning Elektrisk kraft	01.01.2023	01.01.2027
Rørleggertjenester og -materiell	07.02.2023	07.02.2027
Kontorrekvisita og fritt skolemateriell	10.02.2023	10.02.2027
Forsikring-meglertjenester	01.04.2023	01.04.2027
Arbeidstøy og tekstiler helse og omsorg	06.05.2023	05.05.2027
Forming-, leke- og pedagogisk materiell	01.06.2023	30.05.2027
Kjøkkenredskaper og servise	05.06.2023	04.06.2027
Kontroll og tilsyn etter alkoholoven og tobakksskadeloven	03.07.2023	02.07.2027
Konsulenttenester for rekruttering av ledere og fagstillinger	01.08.2023	31.07.2027
Arbeidstøy og fottøy	21.08.2023	20.08.2027
Vikartjenester innen helse og omsorg	01.10.2023	30.09.2027
Finansiell leie og forvaltning av IT-utstyr.	01.11.2023	01.11.2027
Vaskertjenester til Siljan og Kragerø kommune	06.11.2023	05.11.2027
Hovedbankavtaler	01.06.2023	01.06.2029

8.3. RAMMEAVTALER UNDER ARBEID VED UTGANGEN AV 2023

Følgende rammeavtaler var under arbeid ved årsskifte 2023/2024:

- Felles anskaffelse: Bulk drivstoff, fyringsolje - del 1
- Felles anskaffelse: Drivstoffkort - del 2
- Felles anskaffelse: Oljer og smørefett - del 3
- Tømrertjenester og -materiell
- Malertjenester og -materiell
- Glasstjenester og -materiell
- Vedlikehold og oppgradering av bruer, kaier og støttekonstruksjoner
- Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

- Oppfølging og kontroll i offentlige kontrakter
- MDM (Mobile Device Management System)
- Legemidler og Multidose
- Bøker og medier til Folkebibliotek
- Læringsmidler, trykte og digitale
- Vikartjenester – oppvekst
- Elektroarbeider sterkstrøm
- Elektroarbeider svakstrøm
- Advokattjenester, 3 kategorier
- Multifunksjonsmaskiner

8.4.BESPARELSER OG GEVINSTER

Større innkjøpsprosesser i offentlig sektor forventes å ha en besparelse for oppdragsgiver. GKI erfarer at de i sine konkurranser kan oppnå få svært gode priser på noen av de produktene og tjenesten som inngår i rammeavtalene våre. Mange avtaler har produkter som er priset svært lavt og som det vil lønne seg for innkjøperne å ha en bevissthet om når de kjøper inn til kommunene.

Besparelsene fordrer også at kommunene kjøper avtaleprodukter og -tjenester og at leveringsbetingelser velges i henhold til avtale. Det er også viktig at kommunene følger med på at fakturagebyr, reisetillegg og annet som ikke er i henhold til avtale ikke forekommer. Avtalelojalitet er derfor et sentralt element i kontraktsoppfølgingen og realiseringen av gevinstene.

Det ligger også en effektiviseringsgevinst for GKI-kommunene i at konkurransene gjennomføres som felles anskaffelser heller enn separate konkurranser i hver kommune.

Imidlertid vil kommunene og innkjøpere tidvis oppleve at avtalene ikke alltid gir laveste pris på produktet. Det skyldes blant annet at den offentlige innkjøpsordningen ofte skal ivareta andre hensyn enn bare hensynet til lav pris.

Et viktig prinsipp for bruk av offentlige penger, er at innkjøpet kommer offentligheten til gode og at ikke den som kjøper inn selv får noen urettmessige goder. Ved å gjennomføre offentlige anskaffelser og handle varer og tjenester på inngåtte avtaler, reduserer vi risikoen for korrupsjon og styrker tilliten til det offentlige som innkjøper.

Kommunene er forventet å ta betydelig samfunnsansvar i sine anskaffelser. Det ser vi spesielt godt i tilknytning til økt vektlegging av for eksempel miljøaspektet, sikring av menneskerettigheter og gode arbeidsvilkår under avtalene vi inngår. Økte priser på produkter fordi de mer miljøvennlige eller at det ligger inne en service- og vedlikeholdsavtale på produktet, kan være vanskelig å få med seg når man sammenlikner kun pris. Den samfunnsøkonomiske gevinsten av å vektlegge miljø og samfunnsansvar prises ikke inn.

8.5.ELEKTRISK KRAFT

Prisutvikling elektrisk kraft, øre pr. kWh

	2019	2020	2021	2022	2023
GKI	35,67	29,19	50,79	119,58	113,49
Spotmarked	40,23	11,61	79,33	211,28	92,91

GKI inngikk høsten 2022 rammeavtale for porteføljeforvaltning av elektrisk kraft med Fjordkraft AS. Rammeavtalen startet opp 01.01.2023.

Porteføljepris for GKIs kommuner for perioden 01.01.2023 – 31.12.2023 var på 113,49 øre/kWh (kilde: Fjordkraft AS). Tabellen viser oppnådde priser basert på kjøpergruppens forbruksmønster, inkludert handelskostnader og elsertifikater, sammenlignet med gjennomsnittsprisene i spotmarkedet, prisområde NO2. Prisene inkluderer ikke merverdiavgift, el-avgift eller nettleie.

Året 2023 i det nordiske kraftmarkedet var et år preget av kraftig prisfall både i det fysiske spotmarkedet og det finansielle kraftmarkedet. Hovedårsakene til prisetallet var en betydelig forbedring av den hydrologiske situasjonen i Norden med vesentlig mer nedbør og bedre magasinifylling enn i år 2022. I tillegg var det kraftig fall i prisene på kull, gass og CO2 som gjorde at kostnadene for å produsere elektrisk kraft med termiske innsatsfaktorer falt betydelig og det ga lavere spot – og terminpriser i bla. Tyskland. Norge er koblet til disse markedene gjennom et sett av kabler som gjør at dette prisetallet forplanter seg inn i bla. Sør – Norge.

GKI hadde med seg 131 400 MWh sikringskontrakter referert Systempris for år 2023 fra tidligere leverandør. I strategimøte mellom GKI, Statkraft Energi AS og Fjordkraft AS i desember 2022 ble usikkerheten i markedet fremover diskutert. Vårt geografiske område ligger i prisområde NO2 som er mest utsatt for prissmitte fra kontinentet pga utenlandskablene.

GKI besluttet i etterkant av møtet å områdeprissikre eksisterende kontrakter i prisområde NO2. Det ble også inngått løpende sikringsstrategi gradvis økende sikring fra og med leveringsår 2024 med 50% sikringsgrad av forventet forbruk i porteføljen. Pga svært gunstig utvikling i regjeringens fastprisavtaler i løpet av 2023, samt mulighet for å overføre fastprisavtale til eventuell ny kraftleverandør ble strategien gradvis økende sikring skrotet for årene 2024, 2025 og 2026 og erstattet av en 3 årig fastprisavtale for perioden 01.01.2024 til 31.12.2026. Prissikringskontrakter har for 2023 hatt en områdeprissikret pris på 103,67 øre/kWh, men pga noe oversikret volum i 2023 (131 400 MWh sikret mot 127 758 MWh forbruk) førte dette til at GKI sin porteføljepris endte noe høyere enn budsjettert for elektrisk kraft ift markedsprisen.

Ved inngangen til 2024 er ca 50,00 % av porteføljen sikret med fastprisavtaler.

Utvikling forbruk elektrisk kraft – MWh

2019	2020	2021	2022	2023
139.725	127.566	136.653	125.714	127.758

De store variasjonene i forbruk har sammenheng med betydelige forskjeller i vintertemperaturene fra år til år i tillegg til energiøkonomiseringen som har hatt stort fokus i kommunene de siste årene. Året 2020 var et vått og mildt år, og forbruket ble dermed lavt.

Forbruket i GKI porteføljen totalt i 2023 endte på 127 758 MWh som er godt under snittforbruket på 134 730 MWh de siste 9 årene.

Tallmaterialet omfatter ikke Drangedal kommune.

9. KONTRAKTSOPPFØLGING

GKI arbeider i samarbeid med kommunene kontinuerlig med kontraktsoppfølging av inngåtte avtaler, men potensialet for forbedringer er fortsatt stort.

Oppfølgingen gjennomføres etter behov. I tillegg til statusmøter har avtaleansvarlig løpende kontakt med leverandører og kompetansegrupper i avtaleperioden. Det oppfordres til at kommunene melder avvik på rammeavtaler for å prioritere de avtalene der det er størst behov for oppfølging og/eller tettere kontakt med leverandør.

GKI ser en stor fordel ved å ha tett kontakt med leverandørene for å sikre god informasjonsflyt og raske avklaringer på utfordringer. I tillegg prøver vi å utnytte leverandørenes kompetanse når vi foretar markedsanalyser og annen markedsdialog når det er nødvendig.

Det oppfordres til at kommunens ansatte gir tilbakemeldinger direkte i GKIs avtalekatalog. Dette bedrer muligheten for god og riktig oppfølging da alle tilbakemeldingene blir samlet et sted. Samtidig gir det GKI et mer helhetlig bilde av avtalens forløp. GKI ser at antall avvik som registreres i avtalekatalogen er økende som et resultat av at flere er kjent med denne muligheten for å gi tilbakemeldinger til avtaleansvarlig.

10. E-HANDEL

GKI definerer e-handel som innkjøp av varer og tjenester via den elektroniske bestillingsløsningen som kommuniserer med kommunenes økonomisystem. Bruk av

verktøyet er en del av kommunenes strategi for smartere og mer effektiv oppgaveløsning, i tråd med Digitaliseringsstrategien 2019 – 2025 utgitt av regjeringen i samarbeid med KS.

Grenlandskommunene har benyttet ehandel i mange år, men kommunene har ulike tilnærminger og prioriteringer. Det arbeides med forbedringer for ehandelsløsningen slik at det skal oppleves som et godt bestillingsverktøy for kommunenes bestillere, samtidig som det blir enklere å følge avtaler og kjøpe de produktene kommunene får best betingelser på.

Målet for ehandel er å få opp kvaliteten på bestillingsløsningen slik at det gagnar sluttbruker optimalt. Det langsiktige målet er at ehandel er brukernes foretrukne kanal for bestillinger på de rammeavtaler som egner seg for ehandel. Andelen av kommunenes bestillinger som går via ehandelsplattformen ønskes økt. De siste årene har utviklingen stagnert og potensialet for ehandel anses større enn det som i dag utnyttes.

Grenlandskommunene gjennomgikk dermed i 2022 alle arbeidsprosesser vedrørende bestilling. Ehandelsgruppa utarbeidet et beslutningsgrunnlag for hvordan ehandel skal organiseres og prioriteres i fremtiden. Ehandelsgruppa består av representant(er) fra alle Grenlandskommunene. Beslutningsgrunnlagets anbefalinger ble vedtatt i GKIs styre i 2022 med oppstart av prosjektet medio 2022. Dette gir GKI og kommunene tid til å tilrettelegge og avsette tilstrekkelige ressurser til arbeidet.

Ehandel vil frem til prosjektstart driftes som et samarbeid mellom kommunene og GKI slik det gjøres i dag. Prosjektet vil utarbeide en tydelig målsetting for ehandel når arbeidet påbegynnes. Det påpekes at slik det fremkommer av beslutningsgrunnlaget vil full uttelling for potensiale av gevinstrealiseringen avhenge av en organisasjonsendring som medfører færre bestillere med bedre kompetanse. Det er krevende med slike prosesser og nye rutiner kan oppleves noe mer byråkratisk. Forankring i kommunalområdene anses som nødvendig for at prosjektet faktisk oppnår sin målsetning.

GKI har per 31.12.2023 følgende rammeavtaler der det er muligheter for punchout:

Leverandør	Vare- og tjenesteområde
BS Undervisning	Bøker og skole til opplæringsvirksomhet
Norengros – Erik Tanche Nilssen	Kontorrekvisita og fritt skolemateriell
Norengros – Erik Tanche Nilssen	Kontormøbler
Norengros – Erik Tanche Nilssen	Papir, plast og renhold
Maske AS	Medisinske forbruksvarer
Sverre W. Monsen	Arbeidstøy (kittel, bukse, kokketøy)

10.1. SAMARBEIDETS BESTILLINGSLØSNINGER

Elektroniske bestillinger kan foretas ved hjelp av kommunenes ulike bestillingsmoduler (Agresso/Visma ehandel). GKI godkjenner innkomne kataloger som sendes til kommunene. Der blir de behandlet noe ulikt avhengig av løsningen den enkelte kommune har valgt. Ehandelsgruppen jobber med kvalitetssikring og forbedring av løsningen.

10.2. SAMHANDLINGSAVTALE OG KRAV TIL KVALITET

GKI og kommunene benytter siste versjon av Samhandlingsavtalen for ehandel (SHA 3.2.1) for gjennomføring av ehandel mot leverandørene. Formålet med Samhandlingsavtalen er å etablere et felles dokument for elektronisk handel som beskriver den elektroniske samhandlingen mellom kjøper og selger. Samhandlingsavtalen er utarbeidet av DFØ, er kjent i markedet og bør være lik for alle kunder og leverandører i Norge.

11. UTVIKLING

11.1. MILJØ OG SAMFUNNSANSVAR

Fokuset på miljø- og samfunnsansvar har stadig blitt viktigere i offentlige anskaffelser. I 2023 ble det vedtatt å legge strengere miljøkrav på anskaffelser. Forskrift om offentlige anskaffelser fikk nye regler i § 7-9. Innholdet i endringen innebar at klima- og miljøhensyn nå skal vektas minst 30%. GKI hadde høsten 2023 et seminar der klima- og miljøkrav i offentlige anskaffelser var et tema. Dette for å forberede både oss selv og kommunene på endringene som kommer. GKI har også hatt dialog med kommunenes klimarådgivere med samme formål.

Skienmodellen benyttes fortsatt i alle GKIs anskaffelser. Den nasjonale «Norgesmodellen» tangerer virkeområdene til Skienmodellen på flere områder. Det er GKIs vurdering at Skienmodellen går lengre i å sikre samfunnsansvar og hindre sosial dumping enn Norgesmodellen, og Skienmodellen vil fortsatt være foretrukket i våre anskaffelser.

11.2. DIGITALISERING OG UTVIKLING

11.2.1. MARKEDSDIALOG

GKI har de siste årene arbeidet mer med kartlegging av markeder og dialog med leverandører i en tidlig fase av anskaffelsesprosessen. Dette er viktig blant annet for å bedre forstå hvordan vi kan være en attraktiv samarbeidspartner for leverandørene, kartlegge utvikling av nye krav, produkter og tjenester i det gitte markedet og sikre at vi får inn gode tilbud med konkurransedyktige betingelser på våre kunngjøringer. Kjernen i samspillet mellom offentlig oppdragsgiver, fagmiljø og leverandørene er dialog i forkant av konkurransen. Samtidig får leverandørene informasjon om våre behov som oppdragsgiver, slik at de blir bedre forberedt på å levere og eventuelt utvikle nye og bedre løsninger. Tettere dialog med markedet vil i mange tilfeller føre til bedre avtaler med bedre behovsdekning, samt god utnyttelse av samfunnets felles ressurser. Det vil også være større rom for innovasjonsanskaffelser eller anskaffelser som har innovative elementer ved aktiv bruk av markedsdialog.

11.2.2. SAMARBEID MED ANDRE OFFENTLIGE AKTØRER

GKI hadde i 2023 et møte med VOIS og TIS, som er andre sentrale innkjøpsenheter i regionen. GKI deltar også i Klima og energinettverket i Vestfold og Telemark der vi sitter i styringsgruppa. GKI også stttet i en arbeidsgruppe for beste praksis kontraktsoppfølging i regi av DFØ.

Daglig leder holdt også et innlegg på fagforum for det grønne skiftet 02.03.2023.

Ellers bistod GKI 14 kommuner i Vestfold og Telemark med anskaffelsen av nytt saksbehandlingssystem for barneverntjenesten etter forespørsel fra DigiTV.

11.2.3. BRUK AV DIGITALE VERKTØY FOR MØTER OG KURS

GKI benytter Teams for gjennomføring av møter aktivt. GKI vil også fremover benytte digitale møteplasser. Imidlertid vil det ofte være en fordel for dialogen og samhandlingen i en gruppe at enkelte møter er fysiske.

Teams brukes også aktivt som samhandlingsarena for dokumenter og mellom kompetansegruppedeltakere.

GKI har også benyttet seg av digitale opplæringstilbud gjennom hele 2023. Det er et enkelt og rimelig tilskudd til andre opplæringskanaler.

11.2.4. MALER

Konkurransgrunnlagsmalen til GKI ble gjennomgått og oppdatert i 2023.

Dette arbeidet gjøres for at maler til enhver tid skal samsvare med lov og forskrifter om offentlige anskaffelser, samt politiske vedtak og retningslinjer. Et annet mål med dette arbeidet er at malene skal speile de nye erfaringene GKI og kommunene gjør seg slik at malene er best mulig.

12. KOMPETANSEBYGGING

I 2023 har GKI arrangert fire kurs, to ledet av GKI selv og to ledet av vårt advokatfirma, Mageli. De to internt ledede kursene var i henholdsvis innføring i anskaffelser og bruk av vårt KGV, TendSign. Dette anser GKI som gode og nyttige arrangementer for begge parter, da vi får spørsmål og innspill, samtidig som GKIs og kommunenes organisering, arbeid og ansvar løftes frem.

Fra advokatfirmaet Mageli har vi hatt et kurs om klima- og miljøkrav i offentlige anskaffelser og et kurs i bruk av Statens standardavtaler (SSA), en mye brukt avtalemal i offentlig sektor.

GKI har også hatt stort fokus på intern erfaringsoverføring, noe avdelingen som helhet har hatt god nytte av. GKI har i løpet av 2023 fått to nyansatte og intern kompetanseoverføring er viktig for at nye skal bli operative og trygge i rollen.

GKI har lagt til rette for at de ansatte skal ha hovedporteføljen av avtaler innenfor et faglig avtaleområde slik at den enkelte bygger opp størst mulig kompetanse på det området og blir kjent med kompetansegruppa og øvrige fagpersoner ute i kommunene. Det er en overordnet målsetting at kunnskap om en avtale og et fagområde skal være duplisert, altså at to eller flere jobber innenfor et fagområde. Dette må veies opp mot at GKIs ansatte må være fleksible nok til å kunne avlaste hverandre på tvers av fagområder ved behov.

13. AVSLUTNING

Et godt samarbeid med kommunene er en forutsetning for at GKI skal lykkes med sitt arbeid. GKI er avhengig av forankring hos fagenhetene og tilgang på fagpersoners kompetanse for å få til gode og velfungerende rammeavtaler. Samarbeidet med kommunene har fungert godt i 2023 og GKI opplever at kommunene i stor grad tar kontakt for bistand, råd og veiledning.

Som en stor innkjøpsaktør i Grenlandsregionen må GKI og kommunene være bevisst sin markedsrett. Det er et ønske om mest mulig konkurranse om kommunenes kontrakter og det arbeides derfor for at konkurransene skal være tilpasset de ulike markedene det konkurreres i. En konsekvens av dette er blant annet at det i flere konkurranser åpnes for delanbud til enkeltkommuner. Det er også et ønske som er signalisert politisk da det legger til rette for at også mindre lokale leverandører kan være konkurransedyktige.

Offentlige anskaffelser er et krevende fagfelt i stor utvikling. Handlingsrommet har blitt utvidet, samtidig som det stilles større krav til prosedyrer for anskaffelsesprosessene. Fokuset på offentlige anskaffelser som et politisk og samfunnsmessig virkemiddel har økt, særlig gjennom større fokus på klima- og miljø.

En felles innkjøpsenhet med et sterkt fagmiljø, er en styrke for Grenlandskommunene, både med tanke på kompetanse, utvikling og handlingsrom på området.